

Ledelseskrise

Ugens vers

"I kong Uzzijas dødsår så jeg Herren sidde på en højt ophøjet trone, og hans slæb fyldte templet" (Es 6,1).

Introduktion

Da Konfucius en gang blev spurgt, af en af sine disciple, om, hvori en god regering bestod, svarede han: "Nok føde, nok våben og almindelige menneskers tillid."

"Men," svarede disciplen. "Hvad nu, hvis man var nødt til at opgive en af de tre dele. Hvilken skulle man opgive?"

"Våben," svarede Konfucius.

Hans discipel blev ved. "Men hvad nu, hvis du var tvunget til at opgive en af de to, som var tilbage? Hvilken skulle det så være?"

Konfucius svarede: "Føde. For fra gammel tid har sult være alle menneskers lod; men et folk, som ikke længere har tillid til dets ledere, er i sandhed tabt."

Det er rigtigt, at vi mennesker ønsker stærke, pålidelige ledere. Da en soldat bandt sig til endnu en periode i tjeneste for sit land, ville officeren vide, hvorfor han ønskede at fortsætte. "Jeg har prøvet det civile liv," svarede han. "Men der er der ingen, der styrer."

I denne uge skal vi se på Judas ledelseskrise og de sørgelige resultater, det medførte.

Ugens tekster

- Es 6,1-4
- Es 6,5-7
- Es 6,8
- Es 6,9-13

Kongen er død! Kongen leve!

Es 6,1
2 Krøn 26

Es 6,1 omtaler kong Uzzijas død. Læs 2 Krøn 26 og besvar følgende spørgsmål: Hvad er der specielt ved kong Uzzijas død?

Denne konges død kan ses ud fra flere synsvinkler.

1. Kong Uzzijas regeringstid var lang og rig på fremgang. "Men da han havde fået magt, blev han så hovmodig, at det førte til fordærv" (2 Krøn 26,16) og han forsøgte at ofre røgelse i templet. Da præsterne med rette standsede ham, fordi han ikke var indviet som en af præsterne, blev kongen vred (v. 18). I det øjeblik kongen nægtede at tage imod irettesættelse, slog Herren ham med sygdom, som varede "indtil [hans] dødsdag. Han levede tilbagetrukket i sit hus som spedalsk, men han var udelukket fra Herrens tempel" (v. 21). Hvor er det ironisk, at Esajas fik et syn om en ren, udødelig, guddommelig konge i sit hus/ tempel samme år, som den urene, menneskelige konge døde!

2. Der er en slående kontrast mellem Uzzija og Esajas. Uzzija forsøgte på en formastelig måde at opnå hellighed. I stedet blev han rituelt uren, og blev afskåret fra hellighed. Esajas, derimod, tillod at Guds hellighed nåede ham. Han erkendte ydmygt sin svaghed, og længtes efter moralsk renhed (Es 6,5-7). Ligesom toderen i Jesu lignelse gik han retfærdiggjort hjem, "for enhver, som ophøjer sig selv, skal ydmyges, og den, der ydmyger sig selv, skal ophøjes" (Luk 18,14).

3. Der er en slående lighed mellem Uzzijas spedalske legeme og folkets moralske tilstand: "Fra isse til fod er der ikke et helt sted, kun flænger, skrammer og åbne sår" (Es 1,6).

4. Uzzijas' død omkring år 740 f.Kr. markerede en stor krise i ledelsen af Guds folk. Enhver enevældig herskers død betyder, at nationen bliver sårbar i overgangsperioden til en ny magthaver. Men Juda var i særligt store vanskeligheder; for Tiglat-Pileser III havde bestøget den assyriske trone nogle få år tidligere, i 745 f.Kr. og gik med det samme på krigsstien. Det gjorde hans rige til en uovervindelig supermagt, som truede alle de omkringliggende, mellemøstlige nationers selvstændighed. I denne krisetid opmuntrede Gud Esajas ved at vise profeten, at han stadig var i kontrol.

Læs 2 Krøn 26,16 nøje. Hvordan kan vi alle stå over for den samme fristelse? Hvordan kan vi beskyttes mod denne faldgrube ved at fokusere på korset?

Til eftertanke

”Hellig, hellig, hellig”

Es 6,1-4

Læg mærke til, hvad der skete i de første fire vers af Esajas 6. Kongen døde under stor, politisk uro, hvor assyrerne var på krigsstien. For Esajas kunne tiden have været fuld af frygt, fordi han ikke vidste, hvem der havde kontrol.

Og hvad skete der så? I et syn så Esajas Gud, som i strålende herlighed sidder på sin trone. Han hørte de skinnende serafers vekselsang, hvor de råbte ”Hellig, hellig, hellig”. Han følte de seismiske rystelser af gulvet under sig, og stirrede gennem røg, der fyldte templet. Det må have været en rystende oplevelse for profeten. Nu var Esajas ikke længere i tvivl om, hvem der havde kontrol med alt på trods af de ydre omstændigheder i landet.

Es 6,1

Hvor er Herren i dette syn? Hvorfor viste Herren sig for Esajas netop på dette sted, i modsætning til et hvilket som helst andet sted? Se 2 Mos 25,8; 2 Mos 40,34-38.

Ez 1
Dan 7,9-10
Åb 4-5

Ezekiel, Daniel og Johannes var i landflygtighed, da de modtog deres syner. Ligesom Esajas havde de brug for særlig trøst og opmuntring om, at Gud stadig havde kontrol med alt, selv om deres verden gik i opløsning. Daniel og Ezekiel var landflygtige i et hedensk land, som havde ødelagt deres eget land, og Johannes var blevet sat i eksil på en ensom ø af fjendtlige politiske magter. Disse syner har givetvis været med til at give dem styrke til at forblive trofaste.

”Denne åbenbaring af Herrens herlighed og majestæt, renhed og hellighed gjorde et uudsletteligt indtryk på Esajas. Hans skabers absolute fuldkommenhed stod i den skarpeste modsætning til Israels og Judas – det udvalgte folks – synd og ufuldkommenhed” (Ellen White, *Profeter og konger*, s. 151).

Guds ophøjede hellighed, som understreges i Esajas’ syn, er et grundlæggende tema i hans budskab. Gud er en hellig Gud, og han kræver hellighed hos sit folk, en hellighed, som han vil give dem, hvis de blot vil angre og vende om fra deres syndige vej i tro og lydighed.

Til eftertanke

Du har måske oplevet situationer, hvor alt tilsyneladende var tabt. Selv om du ikke fik et syn af Herrens herlighed, kan du sikkert fortælle om, hvordan Gud opretholdt dig og din tro igennem krisen. Hvad har du lært af disse erfaringer, som du kan dele med andre?

En ny personlighed

I helligdommen/templet var det kun ypperstepræsten, som under et beskyttende røgslør havde lov til at nærme sig Guds tilstedeværelse i det allerhelligste, og kun på forsoningsdagen (3 Mos 16,2.12-13). Esajas så Herren uden at være ypperstepræst og uden at brænde røgelse. Templet blev fyldt af røg (Es 6,4). Det minder om den sky, hvori Guds herlighed viste sig på forsoningsdagen (3 Mos 16,2). Rædselsslagen troede Esajas, at han skulle dø (sml. 3 Mos 33,20 og Dom 6,22). Han råbte til Gud i erkendelse af sin egen og folkets synd (Es 6,5) – som ypperstepræstens bekendelse på forsoningsdagen (3 Mos 16,21). "Det var, som om han var i det allerhelligste og stod i Guds nærværs fulde lys, og han var fuldstændig klar over, at han umuligt kunne udføre den gerning, som han var blevet kaldet til, i sin egen ufuldkomnethed og svaghed" (Ellen White, *Profeter og konger*, s. 151).

Es 6,5-7

Hvorfor brugte serafen et stykke gloende kul fra alteret til at rense Esajas' læber?

Serafen forklarede, at profetens skyld og synd blev fjernet ved berøringen af hans læber (Es 6,7). Synden behøver ikke at være begrænset til forkert tale. Læberne betegner ikke kun et menneskes tale, men hele personen, som taler. Efter at Esajas havde modtaget moralsk renelse, var han nu i stand til at tilbede Gud på en måde, som var ren.

Ild renser; for den fortærer urenheder (se 4 Mos 31,23). Men serafen benyttede kul fra alterets særlige, hellige ild, som Gud selv havde tændt, og som blev holdt konstant brændende (3 Mos 6,12). Serafen gjorde Esajas hellig, ikke bare ren. Men teksten indeholder mere. I tilbedelsen i helligdommen var den vigtigste begrundelse for at tage kul fra alteret, at man skulle tænde røgelse (se 3 Mos 16,12-13). Men i Esajas 6 bruger serafen kullet direkte på Esajas, ikke på røgelsen. I modsætning til Uzzija, som ønskede at ofre røgelse, blev Esajas behandlet ligesom røgelse. På samme måde som hellig ild tænder røgelse, som skal fylde Guds hus med hellig duft, tænder det profeten, og gør ham i stand til at sprede et helligt budskab. Det er ikke tilfældigt, at Gud i de næste vers i Esajas 6 (Es 6,8 og de efterfølgende vers) sender Esajas som profet til sit folk.

Til eftertanke

Læs Esajas' svar på hans møde med Gud i Es 6,5. Hvordan ser vi deri et udtryk for det grundlæggende problem, at et syndigt folk eksisterer i et univers, som er skabt af en "hellig, hellig, hellig" Gud? Hvorfor er Kristus på korset den eneste mulige løsning på problemet?

En kongelig opgave

Es 6,8

Efter at være blevet rensat besvarede Esajas med det samme på Guds kald om en repræsentant, som han kunne sende ud på sine vegne. På Det Nye Testaments tid ville Esajas have været omtalt som en apostel, dvs. en, der er sendt.

Det er interessant, at Esajas' Bog ikke begynder som andre profetiske bøger med en beskrivelse af profetens kald (sml. Jer 1,4-10; Ez 1-3). Han er med andre ord allerede blevet kaldet til at være profet inden begivenhederne i kapitel 6. Bibelen viser, at et møde med det guddommelige kan opmuntre en profet selv efter, at vedkommendes tjeneste er gået i gang (Moses: 2 Mos 34; Elias: 1 Kong 19). I modsætning til andre eksempler, hvor Gud fortæller en person, at han/hun skal være profet, tilbyder Esajas i kapitel 6 frivilligt at påtage sig en særlig opgave. Det ser ud til, at kapitel 1-5 i Esajas' Bog viser os tilstanden på den tid, hvor Esajas først blev kaldet, hvorefter Gud giver hans tjeneste en saltvandsindsprøjtning ved at opmuntre ham i templet og bekræfte hans kald som Guds profetiske talerør.

Sl 73 (v. 17)
Hebr 4,14-16
Hebr 10,19-23
Åb 5

Gud opmuntrede Esajas i sit tempel. Findes der andre beviser i Bibelen for, at Guds hellighed er et sted, man kan finde opmuntring og hjælp? Hvad fortæller disse tekster os?

Ikke alene pulserer Guds hellighed med en imponerende kraft; den er et sted, hvor svage og fejlende mennesker som os kan finde ly. Vi kan finde opmuntring og trøst i den kendsgerning, at Gud gør alt, hvad han kan, for at frelse os gennem Jesus Kristus, vores ypperstepræst.

Johannes så også Kristus repræsenteret som et offerlam, der netop var blevet slagtet (Åb 5,6). Et dyr, der har fået sin strube overskåret, er ikke et kønt syn. Beskrivelsen understreger, at selv om Kristus opstod fra de døde, og er faret op til himlen, bærer han hele tiden korsets begivenhed med sig. Han bliver stadigvæk løftet op for at drage alle mennesker til sig på sit alter.

Til eftertanke

Hvordan har du fundet trøst ved, gennem din tro og dine bønner, at komme ind i Guds himmelske tempel? Hebr 4,16 inviterer os til at træde frem for Guds trone med frimodighed, "for at vi kan få barmhjertighed og finde nåde til hjælp i rette tid." Hvad ville du svare, hvis nogen spurgte dig, hvordan du har fundet nåde og barmhjertighed, når du var i nød?

En rystende appel

Es 6,9-13

Hvorfor gav Gud Esajas et så besynderligt budskab at overbringe folket, da han kaldte ham?

For at vi ikke skal tro, at Esajas hørte forkert, eller at budskabet ikke var vigtigt, så citerer Jesus dette afsnit for at forklare, hvorfor han talte i lignelser (Matt 13,13-15).

Gud ønsker ikke, at nogen skal gå fortabt (2 Pet 3,9). Det forklarer, hvorfor han sendte Esajas til Judas indbyggere – og Jesus til verden. Guds ønske er ikke at ødelægge, men at frelse. Nogle mennesker reagerer positivt på hans appel, mens andre bliver hårde i deres modstand. Alligevel bliver Gud til stadighed ved med at appellere til omvendelse. Uanset hvor stor vores modstand er, forandres Guds kærlighed til os ikke; det er vores individuelle svar på hans kærlighed, der er den afgørende forskel.

En Guds tjeners opgave er at blive ved med at appellere, selv om folk afviser budskabet. Gud sagde til Ezekiel: "Hvad enten de vil høre eller ej, for de er et genstridigt folk. Så skal de forstå, at der er kommet en profet blandt dem" (Ez 2,5). Guds rolle og hans tjeneres rolle er at give folk en fair chance, så de har fået tilstrækkelige advarsler (sml. Ez 3,16-21), selv om de til sidst vælger ødelæggelse og landflygtighed (Es 6,11-13).

Med disse tanker i baghovedet, hvordan skal vi forstå udtalelsen om, at Gud forhærdede faraos hjerte?

I 2 Mos 4,21 siger Gud om Faraos: "Men jeg vil gøre ham hård." Dette er den første ud af ni gange, hvor Gud siger, at han vil gøre Faraos hård. Der var også ni gange, hvor Faraos gjorde sit eget hjerte hårdt (fx 2 Mos 8,15.32; 9,34).

Det er tydeligt, at Faraos havde frihed til at vælge, ellers ville han ikke selv have kunnet gøre sig hård. Den kendsgerning, at Gud også gjorde ham hård, antyder, at Gud iværksatte de omstændigheder, som Faraos reagerede på, når han foretog sine valg, valg om at afvise de tegn, som Gud havde givet ham. Hvis Faraos havde været åben over for tegnene, ville hans hjerte være blevet blødt i stedet for hårdt.

Har du i din egen erfaring følt, at dit hjerte er blevet hårdt over for Helligånden? Hvad fik det til at ske? Var det en skræmmende oplevelse? Hvordan kan vi undgå det? Læs 1 Kor 10,13.

Til eftertanke

Til videre studium

"Uretfærdigheden havde taget en sådan overhånd i alle samfundslag, at de få, der blev ved at være tro imod Gud, ofte fristedes til at miste modet og opgive det hele i fortvivlelse. Det så ud, som om Guds plan med Israel var ved at slå fejl, og det oprørske folk skulle lide samme skæbne som Sodoma og Gomorra.

Det er ikke så mærkeligt, at disse forhold fik Esajas til at vige tilbage for ansvaret, da han i de sidste år af Uzzijas regeringstid blev kaldet til at overbringe Juda en række advarsler og irettesættelser fra Gud. Han vidste, at han ville møde hårdnakket modstand. Han var også klar over, at det ikke stod i hans magt at få situationen under kontrol, og tanken om folkets hårdnakthed og vantro fik opgaven til at se håbløs ud. Skulle han i fortvivlelse opgive sin gerning og lade Juda dyrke deres afguder i fred? Skulle Ninives guder have magten på jorden og trodse Himlens Gud?" (Ellen White, *Profeter og konger*, s. 150-151).

Spørgsmål
til drøftelse

- 1. Hvad ville du svare, hvis en skeptiker eller ateist udfordrede dig ved at spørge: "Hvordan kan du vise, at din Gud har kontrol med det hele?"**
- 2. Hvis Gud har kontrollen, hvorfor lider uskyldige mennesker? Betyder Es 1,19-20, at Guds trofaste folk kun vil opleve fremgang og gode ting i dette liv, og at det vil gå de onde dårligt? Sml. Job 1-2; Sl 37; Sl 73. Hvordan kan vi forene vores opfattelse af Guds karakter med det onde, der sker i verden? Er vi nødt til det?**
- 3. Hvorfor er der så mange forbindelser til forsoningsdagen i Es 6? Tænk over den kendsgerning, at Gud på denne årlige domsdag rensede sit folk ved at fjerne synden fra de trofaste (3 Mos 16,30) og udrense de illoyale (3 Mos 23,29-30).**

Resumé

I en tid med usikkerhed, og hvor svagheden ved menneskelig ledelse var smerteligt tydelig, fik Esajas et mægtigt syn af den allerøverste leder i universet. Forstenet på grund af sin egen utilstrækkelighed, men rensed og bemyndiget ved nåde blev Esajas parat til at stå frem som Guds ambassadør i en fjendtlig verden.

